

NAUJA GADYNE.

LETUVISZKAS DARBININKISZKAS LAIKRASZTIS.

VOL I SHENANDOAH Pa LAPKRICZIO 5 d. 1894 m. No 29

„Nauja Gadyne“ iszeina kas nedela.

„Nauja Gadyne“ ant metų kasztūja 2 dol. ant pusės metų 1 dol.; Europą ant metų kasztūja 8 dol., ant pusės 4 dol. 50 cen.

PREKE APGARSINIMU.

Už vieną colį — ant mėnesio — kasztūja \$1.00 dolerių; ant metų \$10.00 dolerių.

Prenumerata tur but slunziama per „Money Order“

Antraszas dėl korespondencijų ir užsiūlavimų.

V. A. BACEVICIA.

„NAUJA GADYNE“ SHENANDOAH PA.

E. Centre Street 210

„Nauja Gadyne“ („New Era“).

Entered at the Shenandoah post office as second class mail matter.

Published weekly in SHENANDOAH Pa.

E. Centre Street 210

Subscription price yearly two dollars.

RATES OF ADVERTISING

One inch one month	\$1.00
One inch one year	\$10.00
Two inches one year	\$20.00

„N. Gadyne“ AGENT P. W. BIERSTEIN.

I BALSŪTOJUS.

Jau šiandien Amerikos lietuviai pradeda daugiau veikti ant politikiszkos dirvos. Paskutinių poros metų, kur didesnis skaitlius mūsų tautiečių randas, sutvėrė dikežiai politikiszkų klubų, tai republikoniszkų, tai demokratiszkų arba „independent“. Bet, kaip girdeti, tai lietuviai daugiausiai „independent“ klubus usideda. Iš tikro, geriausiai yra šiandien darbininkui būti neprigulmingu, nes atėjus laikui balsavimo, gali savo balsą dėti už tą partiją, kuri yra prilankesnė darbininkams. Jau supranta šiandien kiek tiek mislyjantis darbininkas senosios partijas, o ypacz demokratų, kuri randyjimu bėgyje paskutinių poros metų tiek įpykino darbininkus, kad daugumas jau su atvira szyrdžia į jūs žiuri.

Politikiszki klubai yra reikalingi, nes ant to kiekvienas pristos. Bet pažvelgkime į jūs, ar moka politikiszkai apseit mūsų klobai? Rods, kad ne, nes prisiarti-nus balsams, pardavinėja už piningus klobai balsus, pagal prekią didumo. Tai tokia politika mūsų klubų! Žinoma tokie kandidatai priesz rinkimą pakloja apsežiai piningų, o tapus kokiū nebuk urėdninku atlupa penkeriopai. Užtad politikieriai geriaus prisiziurėkit apė vertę kandidato.

Szimet rinksis urėdninkai trijų gatunkų, kaip: vieni užsiiminės apskricziu reikalais; antriejie valstijos, o tretiejie Suv. Valstijų reikalais. Urėdninkai yra perstatyti daugiausiai isz sennjų partijų, bet ir dvi vėlyvesnės partijos populistų ir

socijalistų turi nekuriose valstijose pasistatę kandidatus. Populistų partija yra daugiausiai iszkylus vakarinėse valstijose; socijalistų partija daugiausiai dideliuose miestuose, kaip: Naujorkė, Bostone ir kitur. Naujorko socijalistai padarė praeitą nedėlią didelią parodą ir pasirodė kad šįmetą milžiniškai jų partija pasididino, nes daugumas isz darbininkų jau suprato senesniųjų partijų alinimą, kurios paskutiniam laikui pačios tarp savę labai susikivirčiojo.

Taigi darbininkai balsūkie už tą partiją, kuri už jus užstoja. Pensylvanijos valstijoje yra pastatytas ant gu. kandidato Thomas Grundy isz socijal darbininkiszkos partijos, už kurį darbininkai privalo atiduoti balsą.

LIBERALIZMAS IR MOKSLISZKAS SOCIJALIZMAS. (*)

I. KRITIKA EKONOMISZKO DARBANYKSZTĖS DRAUGIJOS SUREĐYMO.

(Tęsia.)

IV PAMATAI TAUTISZKOS GASPARDORYSTĖS PAGAL MOKSLISZKĄ SOCIJALIZMĄ

Negalima ne sutikti jog dragystės suredytos nurodytu būdu, galėtų lengvai iszskaityti, kiek ir kokio daikto reikia kiekvienam žmogui; nuspresti, kiek reikia darbo dėl padavimo visokių iszdirbinių ir sujungti šitūs du dalykus tvirtai. Pats darbo suredimas, iszrisztas tiūsai pačios dragystės nedėtų ne praszalinamų sunkenybių, kurios galėtų nuėkriauti individualizmą ir jausmą teisybės pas sąnarius. Teisybę sako Mill, jog socijalizmas, kaipo draugiji-

nis suredimas gyvūja iksziol tiktai, kaipo idėja, jog mums dabar aiszkiau matyt kliutis, ne irankius, praszalinanczius jais, ir jog žmogaus protas nors pradeda iszmislinėti būdus dėl suredimo jo smulkmėnos teip, kad iverkti sunkenybės ir gauti kūr didžiulį pelną isz medegos, dūdamos jo. Toliau, labai svarbu neprazturėti to, jog šitos kliutys mažyn ir mažyn ais kartu su tūm, kaip maszių darbas užims vietą amatinikystės ir, abelmai, vietą ranku darbo. Maszių sūligina darbo iszligas ir reikalauja tokio menko tekniszkio mokslo, kad, metus vieną darbą, imtis už kito tam pa labai lengva. Kartu su tūm, socijaliszkam suredimui nepripažistant tarnų, galima prisiticketi, jog bus padarytos svarbios permamos dalykė prirengymo valgių, velijimo dras buzių, suredimo ir apszvietimo. Darbas kurį dabar padaro tarnai, turi buti palengvintas ar per kemiszkus ar mekaniszkus iszmislus, ar pervisokias asociacijas. Šits darbo skyrius, esant dabar pigiems tarnams, beviaik neužkliudytas naujųjų tēkniszkų iszsilavinimu, ir socijalizmas laikō už svarbiatsią savo uždūtę padaryti cziōn svarbias permamos.

Dabartiniai paprociai ir pabudžiai socijalizmui daro kūr daugiausia sunkiu kliuczių, suvis kitaip prisiaina pasakyti apie pasklydusią nūmonę, buk socijaliszkas suredimas dūda mazai motyvų dėl spartumo darbo. Nurodō, kaip menkai sekasi dabartinei valstijinei iszdarbistei ir tvirtina, buk toks negaspadoriszkumas bus visur, esant socijaliszkam tautiszkos gaspadorystės suredimui. Tai nūredydami mislija, kad darbas gerai ir doriai gali buti atliktas žmonių, kurie patis naudojami isz vėisų savo darbsztumo ir jaigu dabar darbinį-

kai nesinaudoja iš savo darbo, tai jį prižiuri, jį darbą valdo žmonės, turintieji naudą iš to darbo. Ak, tai socialistai teisingai užtėmija, jog iszdarbystės: valstijinė ir socializsška toli gražu viena nū kitos, kas link spartumo darbo. Vietinikams ir darbinikams ant valstijinių pabriku, žinoma nerūpi, kad darbas aitu kū sparcziau- siai. Jie gauna nū valstijos algą ir jie m- visiszkai nei galvoj, kas iš jų darbo iszeiss. Suvis kitaip prie socializsko surėdimo, kur kožnas gaus tūm dau- gią u pelno, kūm sparcziau- dirbs jis pats ir jod draugai. Jaigu dabar darbinikas prižiuri gaspado- rius, tai ant socialistiszkos formos ar pa- briko kožnas darbinikas dirba po priežiū- ra neviėno gaspadoriaus, bet visų draugis- tes sąnarių. Todėl, neabejotinai socializs- kas darbas būtų kartais spartesnis, nei da- bartinis samdomas darbas.

Socializmas pripažista, kad privatisz- ką savaščia negal būti netiktai įrankiai isz darbistės, bet ir viskas, isz ko ga- lima turėti pelna, t. y. visoki dabarnyksz- ziai paskolinimai ant, sam- dimai, randavojimai.

Jog prie socializsko surėdimo negal būti privatiszko paskolinimo dėl iszdarbi- stos, tai jau isz to aiszku, kvd bus kolek- tiviszkas kapitolas, praszalinantis privati- szką iszdarbistę. Kas link paskolinimo su- vartojamų daigtų ir paskolinimo daigtų ant laiko, tai gali būti padaryta tik tai už- dyką, ues visoki nūszimečiai už tai bus už- drausti instatu ir peikiami draugijos. tokie nūszimečiai priešztauja doriszkoms soci- alizmo nūmonėms, kurios pripažista darba už vienitelį teisigą szaltinį pelno. Valstiji- nis paskolinimas teip pat iszniksta, nės at- likymas visokių valstijos reikalų prigulės draugijiniam parėdimui darbo.

Pirklystė, kuri visad priguli nū surė- dimo iszdarbystės isz iszdaliijimo, turės tap- ti kitoniszka, nē dabar? dirva delei- jos veiklumo taps kū siau- riausia, nēs draugystes paczios pasida- ris beviaik visus daiktus. Pirklyste bus reikalinga tik tai del tokių daiktų, kurie gali būti padaryti ne kiekvienoj vietoj ar szalyj isz priezasties visokių szalies įpaty- bių. Pristatyti pirklystes daiktus galima bus teip pat, kaip dabar žigune pristato laiszkus ir siuntinius. Žmonės, užsijiman- czius pirklyste, laikys už draugijinius tar- nus.

Pripažinus kelius už kolekctivi- viszką sąvastį, kas jau ir dabar gan pla- cziai atsitinka, netampa praszalintas pasi- naudojimas isz jų dėl privatiszkų siekių, kaip, dėl pav., dėl kelionių, dėl persiunti- mo daigtų ir t. t. Kiekvienas gali-tai pada- ryti, užmokėjęs isz savo pelno paskirsą mo- kesti už tai, jog pasinaudojo itz valstijinės sąvasties dėl privatiszkų savo reikalų.

Išz nurodymų socializmo surėdimų iszdar ystės, maino, pirklystes ir nuspren- dimo prekes iszdėrbinių ir pasitarnavimo viens kitam iszeina, jog, socializskoj val- stijoje nēr ainigu. Vienintelė dirva dėl jų liko tik tai pirklystėj terp valstijų, kur tau- tiszka gaspadorystė remesi ant principo, pripažistaščio iszdarbistės įrankius priva- tiszka savaščia.

Dabar piniūgai pildo du svarbius da- lykus. Jie yra abelnas saikas brangumo visokių daiktų, visūtinas ekvivaletas ir per tai, vsūtinas įrankis mokėsčzi.

Pagal socializska plana, saikų brán- gumo kiekvieno daikto vidutinis darbas, padėtas ant to daigto. Nusprendimas bran- gumo daigto pagal padėtą ant jų darbo, ar- far kaip sakę Marka: — pagal draugijis-

kai reikalingą dirbamą laiką, reikalingą jūs sutveriant, — toks nusprendimas yra teoriskai ir praktiskai pamatu Socijalizmo. Todėl pėržiūrėkim šitą idėją aiskiau. Svarbiausia priežastis, pagimdanti prekią daigtų yra ta, jog reikia dirbti, jūs darant, Kūreikalingiausi daigčiai kaip d. pav. szvisą, šaulės sziluma, oras, ir vāndū, kurie nereikalauja darbo, idant jūs gauti nei turi jokios ekonomiskos vertės. Iš ezion išdygo dabartinė nūmonė, skaitanti darbą už kū aiskiausį ir teisėngiausį ženklą, sprendžiant kaip apė daigtų vertią, teip ir jų iszdaliiją. Bet dabarnykszczios kapitaliskos gāspādyrstes, brangumas daiktų ir jų iszdaliijimas nepriguli nū darbū. Ir tai todėl, kad ant brangumo daigtų, kartu su darbu, turi didelę įtekmę nūszimtis ir pelnas iš kapitolo o užmokesti už darbą priguli beviaik vienitėliai nū to, kaip kapitalistas vieszpatauja ant. Prasza linus gi privatiszką sąvastį ant darbo įrankių, galima padaryti darbą vienitėliu saiku visokių prekinių ir užmokeszczių. Bet darbas buna labjau ar mažiau spartus. Toliau, gali buti nevienodi darbo įrankiai, su kuriais padaryti vienoki daiktai. Todėl vienoki daiktai gali buti vaisium ne vieno do darbo. Todėl tą nusprėsti, koks turi buti vidutinis normaliskas darbas dėl žinomos draugijos ir kokie turi buti darbo įrankiai, daugiausia vartojamų toj draugijoje. Kiek padėta to vidutinio darbo, dirbant su daugiausiai vartojamais iszdarbystei įrankiais, arba „d r a u g i j s z k a i r e i k a l i n g a s d i r b a m a s l a i k s — kaip socialistai iszsitaria — ir sprendžia apė prekę daiktų ir algą darbiniuku. Paviaikslas: jaigu, iszdirbant 1,000 pna u kviečiu, reikia 4,000 dirbamų dienų, tai koznas puras bus vertas kiek vieno tokio daikto, ant kurio padarimo aina 4 dirba-

mos dienos.

Tokiu budu darbas esantis visūtiniu saiku prekiniu socijaliszkoj draugijoje, kartu su tūm tampa ir visūtiniu mokeszczio įrankiu, t. y. darbas pilnai užmaino pinigų.

KAIP TAI RUMUNIJOS BAJORAI IR KLIOZTORIAI UŽGRIEBĖ MISZKUS.

PAGAL RASZZT JONO NAVEIDE (NEUE ZEIT).

Pietunlink nū Maskolijos ir Austrijos, ant kairio kranto Dunojaus upės, nū Karpatų kalnų iki įtakai upės į marę, guli žemė rumunų. Rumunų — tauta, paeinan- ti nū rymionų susimiszzusių su vietiniais gyventojais — Dakais ir k.

Rumunija yra žemė ir lytinga szalis; sziaurvakarūse riokso kalnai, szakos Karpatų, iš kurių teka upės: Prut, Seret, ir k. į Dunojų.

Vyriausis užsiėmimas rumunų — arto- jystė. Rumunijoje, auga kviečiai, rugiai, kukuruzai ir kitoki javai. Daugybė vaisi- nių medžių visokios veislės. Bitinykistė teip- gi užima svarbią vietą, pramonėje szalies. Puikus miszkai — bukynai, aržūlynai ap- dengiaszį krasztą, ypacziai sziaurvakarinę pusę.

Rumunijoje gaunama sėra, druska, geležis ir ki. naugės.

Rumunijoje tilpsta dvi žemės: Moldavi- ja (sziaurėse) ir Valakija (pietūse) kurie- dvi gyvena pirma atskiriam viena nū ki- tos ir tik 1864 metų susivienijo į vieną vieszpatystę — Rumuniją.

Lyg 1877 metų Rumunija prigulėjo nū Turkijos ir kas met tūrėjo mokėt dūk- lę. Nū kares Turkų su maskoliais 1877 ir 8 m. Rumunija tapė apszaukta nepriegul-

gulminga nū Turkijos ir kunigaikštis Rumūniszkas — Karolius, apsiszaukē karaliūm.

Rumunijoj, kaip ir kitur matom vargā dirbanczių žmonių; kaimiečių ir darbininkų, ir puiku gyvenimą bajorijos, kupčių ir pramoninkų. Bajorija valdo visą žemę, naudūjasi jos vaisiais, o kaimėtis vargūlis, tamsus ir skurdus, gyvena snirdancziose lindynėse; iszkastosė žemėje, maitinasi kukuruzais, ir dyrba, dyrba... bei gal.

Žingeidu pažiūrėti, kaip tai Rumunjai atsirado „szventa savybė“ bajorų ir kliosztorių. Tokią pat szventa savybę matom ir mūsų Lietuvoj, kur ponai ir kunigai valdo nemaž mūsų žemeles. Iki 1858 m. Moldavija ir Valakija buvo dvi atskirtinos kunigaikštystės, toliau nū 1832 m. jos gyveno po maskolių priegloba; 1858 m. jos susivienijo po valdžią vieno kunigaikščio, 1862 m. įgyjo ir vienodus įstatymus.

Tokioj pat eilej mes apsakinėsime istoriją isznaikynimo žmonių savybės at miszkų szitose szalise.

I MOLDAVIJA IKI 1832 m.

Gyvenimas Moldavijos dalinasi į tris nelygias dalis: iki 1792, nū 1792 lig 1827 ir nū 1827 — 1832 m.

Iki 1792, tai yra 100 metų adgal, Moldavijos miszkai neprigulėjo niekam ir kiekvienasgyventojas tošszalies galėjo naudotis medegą pagal reikalą.

Surinkime tiesų ir įstatimų maldaviszkų, skaitom: „gyventojai turi tiesą imti medegą miszkūse, szilūse ir gyrese. Bet ateinantiejie isz kitur neturėjo tiesos kirsti medžius ir kūse — užginta“.

Toks buvo budas vartojimo miszkų, iszaiszkinta per moldaviszką divina (Rodą)

ant klausimo Austrijos jenarolo Enzenbergo, virsziniko Bukovinos, užimtas anamlai ke per Austriją (1782 m.)

Mes randam dar kitą apraszimą vartojimo miszkų, per moldaviszką divaną, isz kurio matom, kad kaimėcziai kerta miszkus be jokio gailesczio, kad jie kerta del valnkų medžius, ir vartoja tikt didesnias szakas palikdami szakelias ir liemenius miszke. Jie daro lidas miszkē, seja jievus, renka szieną. Norėdami nukirsti vieną medį, žmonės nukertą ne kartą 10 ir 15 koliai atranda viena tinkamąjį,

Taigi žmonės naudodavosi miszkais pagal senovės budą, be jokio užginymo, nemokėdami užtad jokios deszimtines.

Reikia primynti kad Moldavijoj ir Valakijoj, buvo dviejų veislių žmonės: liūsiējie ir vajevodiszkie, (domnēszki) t. y. prigūlintiejie vajevodams, vyrszinikams apirubiu.

Visi žmonės turėjo pareigas: dūti deszimtiną ir kareivius; žmonės davinėjo deszimtines nū rūgių, nū vyno, nūg avių ir kiaulų; jie turėjo arklus ir jaučius dūti pagal pareikalavimą.

„Vajevodiszkiejie“ turėjo dar baudživas adbuti: dyrbti prie vojevodiszkių malūnų, vežti vojevodų vyną, žvejot ir medžiot del vajevodų ir t. t.

Veliaus kaimėcziai turėjo mokėti visokias pinigines dūkles, prie to turėjo davinėti galvijus ir pinigus už kokį nors prasizengimą.

Kaimai valde pilnai, neužginczijamai aplinkinę žemę ir miszkus.

Miszkai ir ganyklos buvo savybę visų, laukai ir pievos savybę gimiuės ir giminėczų; tē kaimėtis be susitaikimo savo giminėcziu, ar tai vyriszkių, ar tai moteriszkių negalėjo pardūti savo daliklo. Kas no-

10. pardūti zemes gabala, turėjo paklausti giminėčių; be jų daleididimo suderme nieko negiliau.

Vajevodai neįkarta dovanodavo bajorams ar klištoriams kaimus, idant užmokėti už „gerus ir tikrus patarnavimus“.

Bet ką galėjo dovanot vajevoda, jai ne dūkles ir baudžėvas gauamas nū kaimų? Seni dokumentai rodo mums, kad vojevodai dovanodavo kaimus su jų dūkėmis, ne kartą dalį dūklių ar koros pinigų, pasilaidydami sav. pinigų už žmogžudystes, plėšimą, mergaičių gėdinimus ir t. t.

Vajevodai pardavinėdavo savo kaimčius, bet visada su jų daliklais zemes laukų, ganyklų, pievų ir miškų su kaimais ir vandenių. Tai paroda, kad kaimėčiams tada prigulėjo jų žeme.

Iš pradžių naujiems valdininkams — bajorams ir klištoriams, gana buvo dūklių ir baudžėvų. Priegtam miškūse jie galėjo daryti skynimus ir lidas. Kaimėčiai ramiai ant to žiūrėjo: miškų buvo į valiai ir jiems neateidavo galvon, kad ateiteje miškų pritrūks ir kan ateiviai gal užgrębti jų ik szioł neužginamąją sąvėbę.

Vis persmainė bajorai ir klištoriai turėjo dokumentus (apraszus), raudancius kaip ant delno, kad toks ir toks vajevoda dovanuoja tokį ir tokį kaimą, su jo ineigoms. Iš szito valdytojai pageidavo jau ir visos žemės. Teipogi jie pavertė kaimėčius į vergus savo. Žinomą vis tai pasisekė jiems ne išsykio bet iš palengvo ir per ilgą laiką.

Kas link miškų lig 1792 metui ponai pasikagdine vardu valditojų. Tūm tarpu žmonės miškus kirtė, viažė į svetimas žalis, kad net pradėjo jų trukti. Šią valandą bajorėliai ir pasiinaudojo dėl užgrėbimo miškų.

Anam laikė prėkione Moldavijai buvo didei išsilavinus, iš Galaco miesto,

Moldavijos prie Dunojaus iszeidavo laivai į Turkijos miestus: Sinopą, Trapezuntą, Konstantinopolį — į Egiptą ir net į Berberiją, apkrauti moldaviszkų medžių (aržūlais, vyszniumedžiais, eglemis, bukais). Moldaviszkas aržūlas pasciai garsėjo dėl savo drutumo, ir dėl to kad jį kirmėnai ne ėda.

Apė 1792 metą, bajorai skundžiasi ant iskirtimo miškų ir stokos medeges. Idant apstabdyti szį piklą, bajorai garsino, kad miškai turi būti atimti nū žmouių ir pavesti pašlobai bajorijos. Suprantamą, szito projektą jie pridėngė mieriais visatino labo ir naudos, nudūdami apgyntojas visatinos savibės.

Viename valdzios dokumentė 1792m skaitom: tik aprokūti, kiek tur mokėti miškų kirtikai teip kad ponai neliktų be ineigos, ir kaimėčiai nebutų per daug prispausti.

1792 m. iszdūtas nū valdzios istatimas apė miškus.

Szis istatimas paskyre bajorus prižiūrėtojais ir globėjais miškų, ir daleidė jiems pardavinėti kupcziams ir kaimėčiams skilandzius dėl kiaulių. Be daleidimo bajorų nieks neturėjo tiesos maityti kiaules skilandžiais, nieks neturėjo tiesos nukirst medį be daleidymo bajoro. Kiekvien's kam reiks medžių, cibukų, baczkų, karczių ir t. t., turėjo atidavinėti deszimtinę.

Saugoti ėlkus ir gyres, tai pirma buvo ir vyriausia pareiga valdono. Užginta kirsti vaisių medžius.

Kaimėčiai gal imti mēdegą troboims ir spusus medžius be deszimtinės.

Kiekvieną rudenį kaimai turėjo pokelias dienas arti laukus ir gėti skilandzių.

Teip įvyko naujas istatymas. Senos tiesos žmonių tapė sumindžiotos. Bajorai ir klištoriai pastėjo iš pavardinių — tik-

sais valdytojais miszkų.

Pirmas žingsnis padarytas. Apgauginėti, traukti pelną ir nudėti geradėjus — mokėjo bajorai gan gerai. Bet jų daugiau turi jų daugiau nori. Greit naujas įstatymas pasirodė jiems neužtektinu. Ar turėjo jie leisti malkas be deszimtines, tū tarp kada kaimėtis pardūdams galėjo imti už jas pinigus? ... Ar jie turėjo imti tik deszimtinę nū medegos leisdami už diką medegą bažnyčioms, valdžiai, turkams deliai gyntuvių, vis tai žinoma, erzino jautrias ir tevyne milincias duszias bajorų, bet zinodami, kad seną įprotį sunku permainyti vienu pabrezimu plunksnos. Jie laukė tam tikro laiko.

Po 1792 metų prekionė pasidydino — kaimėčiai, prigulėdami nū valdonų, negalėjo pardavinėti medžių ir miszkų kirtu, svetimi kupečiai kurie vietoj žinosi su kaimėčiais, derėjosi dabar su bajorais.

1812 m. mes sutinkam rasztūsė vieno bajoro skundus, kad valdonai mažai dagauna pelno, kad svetimi prekikai iszvezė medžius, o miszkai lieką be paglobos ir priežiūros.

Žinoma, įstatymo 1792 m. buvo bajoram per mažas leisti už diką medžius ir malkas — prekikams, buvo bajorams nesmagi prekyka.... Tas įstatymas vieszpatavo iki 1832 metų.

II VALAKIJA IKI 1832am.

Valakų seni rasztai nū XIV, XV, ir XVI szimtmeczio rodo mums tokį pat budą valdimo žemes kaip ir Moldavijoje. Gyventojai, suvienytė į valsečius, valdė laukus, pievas ganyklas ir miszkus be jokio užgynczėjimo.

Kaip ir Moldavijoje teip ir czion vojevodai davanodavo kaimus bajorams ir klijoztoriams — tai yra visas ineigas nū kaimų

ir baudžėvas. Ir czia matom teiposgi, kad dovanotūs kaimūse budas valdymo likosi tas pats. Kaip Moldavijoje teip ir czia, bajorai ir klijoztoriai užgrebė sav žemę kaimėčių ir miszkų, Kada tai atsibuvo, tikrai nežinoma, bet jau 1746 metų laike kun. Konst. Mauro Kordate įstatymai rodo mums, kad tiesos kaimėčiu jau buvo sumindžiotos.

Imas punktą Urbarium'o (surinkimas įstatimų) taria: „kiekvienas kaimėtis tur dirbti ponui po 10 ir 12 dienų kasmēt, už ką jis gauna nū pono lauką, ganyklą, medegą trioboms ir malkas.

II tas p. skamba: Kaimėtis gali medžioti visur — 12 p. į kalnus niekam nevale gyti gyvulius bė daleidymo pono“.

Kaip matoma, bajorai užvaldė kaimėčius visiezka — jų laukus ir jų paczius, kaip kada jie dovanodavo laisvę kaimėčiams, apturedami sau jų žemę, paskui 1746 m. buvo apgarsinta: „turėti kriekczioniszkus vergus... tai nekriekczioniszkas budas... delto mes nutariam iszliūsuti vergus. bet pasilaikyti jų žemę, kaip iksziol“. — Toliaus pasakyta, kad kas iszliūsūs dovanai verga, tas padarys laba savo dvasiai, bet jaigu nenor dovanai, tai tur buti kantantu 10 doleriu. Kas nenorėjo iszliūsuti vėrga už 10 dol. galėjo buti prišpirtu prie to per valdžią.

Surinkymas įstatimų nū 1819 m. vadiną bajorus ir klijoztorius valdonus žemes ir nēmeną jokių pareigų dėti kaimėčiams medegą ir malkas.

Szitie įstatymai vieszpatavo Valakijoje iki 1832 metų....

ZINIOS ISZ UŽMARĖS. SZENDIENINI LAIKAIKAI MASKOLIJOS.

„Paliticeskaja Chronika“, maskolizskas laikrasztis Viennoje (Austrijoje) išliadžemas o todėliai necenzuravotas ir da konstitucijiszkas, apraszė liudną vaidą sziaudieninių atsitkymų caro vieszpatistėje, kuriame teip skaitom:

„Maskolizskieje padonai gyvūja, dabar baisingiausiūsė laikūsė. Cariszkieje sznipukai sznipinėja po visą Maskoliję, pažvelgtus, sznipinėja inteligenciją ir nesuskaitomą skaitlių žmogyszių ir giminių pergaben į Siberiją. Kas tikt gali tevinę apieisti, bėga ne tikt į civilizūtus krasztus, bet net į Aziją ir Afriką, idant nū barbariszko rando apsišinė. Maskolizskieje iszeiviai per Austro-Veugriją pervaziūjantieje apipasakoja apė veklumą caro „chraniteliu“ (abgynejų) istorijas negirdėtas: arerztavojimai, tyrinejimai, pergabenimai kankinimai ir visoki barbariszki persekiojimai kas kart daugiau platinasi nelaimingoj Maskolijėj, atidūtoi per patvaldanti carą ant sav valios ir pleszimo czinovnikų — urėdnikų.“

Czia suraszyta ilga eile vardų ir pravardzių persekiojamų aukų, tarpė kuriu randasi žmonės kūne isz visu lūmu; aukszetesni urednikai, apicierai, kareiviai, prapesoriai, studėntai, tiesdariai, daktarai, popai (maskolizski kunigai) ir moters visokių lūmų. Bėgyje 1894 m. Petrapilėje suaresztavota 132 žmogystos, daugiausia isz apšzvestesnių lūmų, Maskvoje apė szimtą žmogystų. Atsibuvo priegrtum skaitlingi aresztavojimai Orele, Bakuje, Kryme, Odesoje, Nowgorode, Tuloje, Smolenske ir Kieve.

„Politiceskaja Chronika“ užbaigia straipsni savo szitokiais žodžiais: Pastrame

laike apskustas ir ant 12 metų sunkiu darbų prasudytas tapė sztabskapitonas 92 pulko, prigulintis adot karėssudo dripazinimo prie nichilstu“. Pergabeta ji į Siberiją po draug su Lenkais, kurie d. 17 balandžio sz, m, Varszavoj apvaikszciodavo Kulinskio atminties iszkilmę. Bet ir tam bė rubėziu despotizmui prasideda jau dabar Prieszintis ne tik įteligentiszkos lūmos iszmokslė vyrų, mieszcionių bei kariumenės bet nėt cariszki kazokai (ne senas maisztas sukiltas Terskoj „oblastij“) ir prasti burai (skerdinė Czerkesų įvykdinta 26 rugpjucz. Sviatogorskame kliositorijė — Charkovo rėdyboje per maž rusiszkus burus). Visi atsitikymai tieje prispirė Maskolijos carą pasislepimo Krymė, buk dėl gydimosi, o atvikęs czia nors silpnas per ilgą laiką sznekėjo su Milutynu, szitūm pažistamu reformatoriumi, kurio įneszimaj, kas link reformų Mdskolioj po nužudimui caro Aleksandro IIro., nupūlė. 15. 10. 1894 Gal....”

ARESZTAVOJIMAI BERLINE.

Senzacijiszką žinią praneszė telegramas isz Berlino, Vokietijos sostapilės, žinia kuri suteikia dang dėl mislyjimo. Sztai isz subatos ant nedėldienio d. 29 rugsejo nakties laikė, tarpe 12 ir 1 ant laikrodžio sualarmūtas tapė antras batalijonas ketvirtos gvardijos pulko. Kareiviams paskirta kožnam po 50 asztriu szuvių (patronu), palipta jiems užsodynti bagnietus ant karabinu, o potam „Laufschrittu“ (skubinai) atmaszierūti naujoms kazermėms „Invalidenstrasse, 55.“ kur randasi rumas aukszetesnės artilėrijos mokslainės. Visas plečiuš buvo liampomis apszviestas ir visas rumas kareiviar apsiautas. Isz kazermių iszko-

—9—

mauindirūta visus kadetus, 183 podaficierius ir feerverkerius (vakmistrus) be ginklų ir pastatita eilėse. Tūjaus praneszta jėmis, kad visi esa aresztavoti, paskui po gvardijos kariumenės eskorta (sargybą) atstatyta jūs ant Poczdamo gėlžkeliszko dvaro, isz kur apė adiną 50 minutų atskiru trukiū pergabenta jūs į Magdeburgo drutvietę. D. 30 rugs, apė 7 adiną atviko kaliniai į vietą savo kalėjimo o eskortūjantie jė jūs kareiviai sugrįzo į Berlina.

Apė atsitikimą szitą, kuris per kariumenią asztriausioje slaptoje laikytas buvo, prasiplatino žinios tūjaus po Berlina. Visa žmonija o ipatingai priemieszczio Moabit sujudo. Apypasakota sav ivairiausias pasakėlias apė aresztavojimo priezasti. Kalbėta apė atidengymą baisingo socijaliszko ar det anarchistiszko sūkalbio tarpe kareivių ir tvirtinta, kad atsitikimas tas turi sarszi su platinimu idejos sugriovimo szendie ninio suredimo Prusu kariumeneje. Jog tai yra tikra tiesa, liudija vokiszki urėdnikiszki laikraszcziai, noredami szitą aresztavojimą, kaip o anot jų praneszimo isz priezasties nesubordinacijos kareivių delei asztraus apsiejimo jų perdetinių ir blogo valgio įvykusią, paslepti; kadą tū tarpū kitaip apė tą faktą neurėdiszki Vokietijos laikraszcziai raszo.

Ir teip; kadą subatoje vakarop po apeliui perdetinis auksztesnės artilerijos mokslaines majoras von Stetten su keliais apicierias stovėjo ant pliacios tos mokslainės ir asztriai bare kelis mokitinius, per atidaryta langa isz kazermes ir vienas iki szioliai nepazįstamas mokitinis suszuko balsiai: „Es lebe die Anarchie!“ (Te gyvūja auarchiją). Kadą į trumpą laiką potam prasidėjo mokslas, sulaikyta visus mokitinius auksztesnio kurso mokslaines salejė ir tame laikė padaryta krata gyvėnimo

salese. Apė pasekmę tos kratos ir viso atsitikymo praneszta tūjaus generoliszkai komandai, kuri isz savo puses teligraphiszka danesze ciesaui Romintenė o tas per telegrapha paliepė visus kadetus suaresztavoti ir drutvietyje pasodinti.

Apė tolesnią priezastį to aresztavojimo pranesza, jog tarpe kadetų auksztesnes artilerijos mokslainės, socijализmas jau nū senesnio lako smagiai prasiplatino o dabar įvyko inirszimas deliai brutaliszko apsiejimo jų perdetinių o ipatingai majoro von Stetten'o ir blogo edasio. Berliniszkas „Kreuzzeitung“ pranesza, jog laike bankieto szitų podapicieriu' isz kurių didesnė didesne dālis pabaige vidutines mokslaines, szaukta: „Liūsybe! ligybe! ir brolistel!“, Priegtam daaina žinios, apart to suaresztavota ir į Mageeburgą pergabenta teipgi ir 20 mokitinių kito kursō tos mokslaines, isz kur matoma jog inirszimas ir kitokio suredymo geidavimas tarpe Vokietijos kareivių yra smagiai prasiplatinęs, o ir ciesaui be alovos apė begi isztyrinejimo, kurio mieriu yra atidengti vadovus sūkalbio, pranesza.

Gal. . . .

JAU CARAS PASIMIRE.

Petrpile, d. lapkriczio. Telegramai danesza, kad caras numire. Priesz smerti buvęs gerėsnis ir gerą apetitą turėjęs, turbut zenklas mirio buvo. Princesa Alisa Hessen Livadiją, kur prieme graikiszka tikybą.

Vienna, danesza, kad kuniga,gsztis Petras Alisoff, nichilistas tvirtina, kad caras buvęs užnūditas su maža doza phophoro per nichilistus. —

ISZ AMERIKOS.

VISI KRIAUCZIAI TEMYKIT
SZITA PASARGA!

Broliai darbininkai — kriaucziai, gyvenantieje kitose miestose, jeigu iszgyrsite Baltimores kriauczių iszdarbystes bosus reikalaujant darbinikų, ir kalbinant kitų miestų į darbą, tai broliai neklausykit ir nemegykit atvazioti į Baltimore, nes czenyksčiai kriauczai netrukus prades straikūti visi kriauczai, tai lietuvnikai ezakai zyzydai visi stosim uz vien ir kariausim uz badaujanczių dūnos.

Delfo broliai darbininkai mes pranešam per visus laikraszczius lietuviszczus lenkiszczus ir angliszczus, jogei laike mus suujudimo nelist už akių; o kas atvaziūs isz kitur ir dirbs ant masu vietos, tai toki svečiai bus priimti su nebrolišzczu pasielgimu.

27 ir 29 d. spalio buvo dideles pesztinės tarp skabsu ir Unijistu, kurie dirbo ant straikierių vietos Strausso Fekterei.

Daugelis gavo ūda iszdrbt kad jau daugiaus nemegys patis ir kitiems pasakys kad ne lystu ant straikierių dyrbti.

Minersville. Pa. 28 spalio 94 m.

Gūdotinas Reditojau „N. Gadyne“!

Bukite loskavi patalpinti szitūs kelis zodzius į laikrasztį „N. Gadyne“

„Garse A. L.“ N. 1mam terp kitko patemita straipsnis apė Minersvilles parapijonų mitingą, ant kurio buk koki ten szviestūnai dvi poros atsiradę, o terp kurių pora esą, keturios kojos; tai bet gi jus parapijonai esate teisingi tamsunai, kad jus da ir sziađie nežinote, kad tarp poros

zmonių o keturios kojos, arba tarp dviejų porų asztūnios. —

Bet isz szito tai dyvai, kad tamsunai vaikszzcioja pavieniai, o rėplineja ant keturių lapų kaip kiaules? ale nėra ką dytyti, nes jiems kitaip neiszpūla. —

Mainieris.

DELEI KUNIGELIO J. Ž.

Beskaitydams naujokinį „Garsą Lietuvių Amerikos“ užtikau linkejimui kun. J. Ž. naujam „Garsui“ geros klotos, Tas dalykas labai gerai, nes gers velijimas ipatin gal m dvasiszczos puses pagal Kristuso mokslą visiems pritinkantis. Toliaus beskaitydams randu, kad kun. J. Ž. pradeda vėl nei sėna boba tauksztį apė „Garsą“ iszleista ir rėdyta per mane, Užtiesa net nusikvatojau, norint asz turedams „Garsą“ savo rankos apė tokį kunigą, kurs su „Saulė“ gana ilgą polemiką varinėjo, ne nepamislinau neg au jom visai reikalo neturejau per laikraszczius polemikūti, ir jeigu raszan ką apė kunigus, tai pasirem damis ant tikrų faktų. Bet tam kunigėlni turbūt buvūs buvusis „Garsas“ nei „būžis“ ir nakti sapnojas, nes jis dabar, kada spaustuve „Garsą“ ne mano rankos, bet po gaspadoryste p. J. Ramanancko, tai nei baszkiras isz užpeczkes arba kalp svirplis is: potamayjo klazt „Garsą“ L. A. ir pasirode, bjanrindamas mane. Žinoma ir svirplis to lei tili, kol žiburis priesaz žibą; bet tik tegul tampa žiburis prigesitas, tada svirplis drasel pradeda gralti, ir nor ramlems miego nedūti, teip tai ligina ir mūsų kunigėlis J. Ž.

Czien turime pryklodą — Už akių tai ant dr. Szlupo kalnus verte, bet kada dr. Szlupas pasirode Vaterburije su prakalba, tai kunigėlis J. Ž. ausis pastatęs klausė Szlu po kalbos po kam ir apdovanojo. Iszvadina mat jegomszczius mane platintoju an rkizmo, bedievistes ir t. t. Bet czion r elkią pamisliti ir tiketi, kad kunigas J. Ž. užtie sa yra nekūm kitą, tik cariszczu pantapfliu, nes visą žai czion buvjo savo ir savo polemikese apė caro nedoribes ane mur mur kalp ir popiezius apė kražleczius: tai kas dabar czon? Ty kunige szaszu mane vadlini, bet tu tai esai „szaszas“ neužgidomas niekūmi, ir konkentis protul lietuvietes; Tave tai saldina ir sotina dolerel uždirbti pusletas deinais.

Nenoređams užimti „N Gadyne“ jos szpaltose daug vietoa, meldžiu redyales patalpinti nors eziūs mano zodzius, o svarbesniają medegą palleku tolesulam laikui reš gal vel žebriš atsiszauks.

T. Astramskas. —

JUKAI

Nesmagu. A. asz stipriai milejau merginą ir laikiau ją už tobula esytę. Bet vakar patėmijau joje labai nepatogią daliką. — B: Kas tai? — A: Kaip ją kitas bučiavo. —

I BALSŪTOJUS IR TAKSU
MOKETOJUS.

Beveik du metai atgal balsūtojai (votavotojai) szito miesto davę pavelijimą miesto konsuliui zyczit isz bankos 95,000 dolerių — ir už tą sumą prizadėjo itaisyti naują vandenį į szitą miestą. Jie pažyczytą sumą jau iszliaido ir vėl dabar konsulis įnesza, zyczyt dar daugiau 50,000 d. isz bankos. Teip koznas zyczytas doleris yra kaipo Hipoteko šturtas, ir teipos gi takšs kožno bevieną. Jaigu locniaiškui namo pakelia taksas didesnės mōkėti, tai locniškaspakelia didesnią randą ant namų pagal apsunkinimą taksu, tokiu budu bagocziai ir biedniejie, yra lygiai apsunkyti taksomis.

Senoji Szenadorio vandens kompanija iszpublikavojo padaridami statementus (aprokvimus) apō konsulio uzlakimą vandenių, ir parōdydama, jogei raujo vandensio (naujų prūdų) darbai niekados neapsimokės, kadagi miestas gali iszvest darbą trotidams kas met 10 000 dolerių.

Tai gi idant isvengti tą trotą, senoknmpanija vandensio, padūda sekanti projektą: Kad kompanija perstatyt vieną žmogų, o miestas nū savęs antrą, ir kad tie du žmonės iszsirinktų treczią žmogų ir kad trys žmonės apszacavotu senos kompanijos vandensio vertę ir kad pagal apszacavotą vertę pardātu miestui savo vandenį, arba kad tie pats trys žmonės apszacavotu miesto vandensio darbo vertę ir perstatytų

miestui, o miestas kad pardātu kompanijai savo vandenį, t. y. kad miestas pardātu savo prūdą kompanijai, arba kad kompanija pardātu miestui savo prūdą. Szitas mums rodosi kad yra gana teisingai ir aiskiai suprantama.

Miestas Mahanoy City turi savo locnus prūdus, delto per pereitą vasarą Mahanojiečiai nefurejo iki valiai vandensio. Tas mums parodo, kad jaigu miestas itaisys tą vandenį, tai gali mums pritrukti vandensio dar daugiau ir mes galime buti dar labiaus apsunkyti su pritrukimu vandensio.

Mahanojaus gyventojai niekūmet nevartoja daugiau vandensio už Szenadorio ir jaigu jųjų pumpos ir prūdai negali dūti jiems vandensio, tai kaip galės mus miesto pumpos vien tik užtektinai dastatyti vandenį ir Shenadorio gyventojams.

Balsūkit visi ant ateinanczių rinkimo (No increase of debt).

CHARLES N. BRUMM
KANDYDATAS ANT
KONGRESMANO.

CH. BRUMM yra gerai nūmanantis darblinų pdejiną ir dėl darblinų labai daug gero velija, nes ejis pats yra isz vargšenių tėvų ir yra buvęs darbliniku, bet turnjo gelsmą mokintis auksztiesnį mokslą, o neturedams isz niekur jokios paramos daug vargo pamatė ikf iszpylęs savo gelsmą. Vienok per vargą, per stengimasi pasieko jurteliszkn mokslą ir pastojo garšingų juristu (advokatų) visoje aplėlinkeje. Dabar jis yra pustatytas kandydatu ant KONGRESMANO.

Tai gi visi pasirupinkit atidat balsuoz p. BRUMM.

ALEX SCOTT.
KANDIDATAS, ant SZARIFFO.

ALEX SCOTT yra geras ir teisingas žmogus. VYRAI! balsūkite už ALEX SCOTT.

JAMES B. REILLY. KANDIDATAS ant KONGRESMANO

JAMES B. REILLY yra kandidatas ant kongresmano iš demokrato partijos; jis yra dorus ir smarkus vyras visokių dalykų, užtat kiekvienas ūkęs kuris čia gyvena arba atejuno sunus te balsuoja už JAMES B. REILLY!

J. J. COYLE
BALŪKIT ANT ENATO

UŽ J. J. COYLE.

I SKAITITOJUS.

Szias numeris „N. GADYNES“ dikižei susivelno. Atsikrauszczius iš Mt. Carmel, Pa. į Shepandoah. Pa. apgarsinom, kad laikrasztis iszeidines panedeles, bet nebuvo galima suspet iš priežasties persikraustimo, tai dabar perleide vieną nedelę iszeleime kaip buvo apgarsinta panedellas R.

KOTAI!

Ponioms, Panoms ir Vaikams

KOTAI Paskutinios mados ir visokių KAINO, Pigiausios PREKES ir gvarantacija ant visko

DRESIU MATERIA.

Visokio kaino ir preke žemesne negu iki sziam laikui buvo, tai po 25. centus mastas

Dubultavos kaldros, baltos, žalios nū 50 c. iki \$ 8.00 už porą. Trimingai guzikai ir apatinių vilnonių drabužių kū pigiausiai

R. F. GILL kampas Main ir Lloyd ulycziūs

ITALPA 29-to NUMARIO.

1. Į balsutojus.
2. Liberalizmas ir mokslizskas socijalizmas.
3. Kaia tai Rumunijoje bajorai ir kliosz toriai užgrėbė miszkus.
4. Iš užmarės.
5. Žinios vietinės.
6. Kandidatai dėl rinkimo urėdnink
7. Apgarsinimai.

AGENTU N. Godynės Chicagoj

yra p. **F. BRADCHULIS**

Jo adressas: 216 W. Monroe Str.

CHICAGO III.

„NAUJOS GADYNES“ SPAUSTUVEJE

o Spausdina visokius užsistelavimus už o
o pigę prekę ir trumpam laike atlieka dar o
o ba kaip: **DRAUGYSTĖMS KONSTITUCIJAS,** o
o **PLKATUS, VTIE TUS** ir **GROMETAS** kvie o
o czianczias ant veseliju ir sziaip visokių o
o drukoriszkus darbus ko puikiausiai pa o
o daro.

SPAUSTUVE:

„NAUJA GADYNE“

o E. Centre street SHENANDOAH, Pa. o
o o o o o o o o o o o o o o o o o

DARBININKAI UŽIRASZYKIT

„NAUJA GADYNE“

—13—

APGARSINIMAI.

Išlygos garsinimų

Už vieną eilutę vieną kartą — smulkiomis raidėmis — 15 c.
stambiomis raidėmis "10 c."

Pajeszkojimai už vieną sykį " " " " " 50 c.

Du sykiu " " " " " " " " " 75 c.

Tris sykius " " " " " " " " " 1,00

Redystė neatsako už įtalpą apgarsinimų.

Redystė N. Gadyntis reikalauja 10 000 darbininkų
— abonentų su smulkiu kapitalu 2 dolerių į metus
įdant suteikti jiems tikrą lietuvišką, darbininkų
laikraštį!

**J. LIETUVNINO
SALIUNAS.**

Visados yra užlaikomas SZVIEŽIAS, CZYSTAS ALUS
ARIELKA ir kitoki trunksi kuo skaniausi yra, CIGARAI
pirmos klasės; o prie gėrymo ir užsikagt yra.

Dėlto vyrai katrie norite išsigerti ir gražiai pasilin-
kaminti, eikite pas Lietuvniną.

Saliunas ~~netoli~~ netoli Lehigh Valley Dypo.

Ten ir pakeleivingi galite uželti, o gausite geriausią rodą

E. Centre Street 207 SHENANDOAH, Pa.

Lietuviškai Lenkiskai APTIEKA.

Visokių aptiekoriskų liekarstų galima gau-
ti ir diržų nū patrukimo. Toj aptiekoj ir
DAKTARAS yra. Dėlto ir ligonius
daktaras iszekzaminavoja už dyką, katrie
ten liekarstas perka

Adressas toks: **SHAPIR PHARMACY.**

107 S. Main Str. SHENANDOAH Pa.

antros durys pagal pacztą, prieszais duris
kybo didelis czainykas.

PUIKI RESTAURACIJA pono MILLERIO.

Valgių visokių kožnoj valandoj galima gaut val-
gyt, galima gaut visada sziltus valgius, o taipgi ponas
MILLERIS puiklausią ir skaniausią alų laiko negu kiti
saliunininkai Mt Carmello. Restauracija randas ant
kampu Oak Treet ir 4-th Street prieszais pacztą.

**CAFE.
JOS. HERNIC**

No 7. N. Liberty ulyczios

Už dyką dūda užkandį no 10 adynos iki 1 al

Geriausie cigarai ir alus.

BALTIMORE MD.

Norėdami ant paskoles pirkti Czebatu ir Czevery-
kus eikite pas.

M. W. GOODMAN'A.

CZEBATU ir CZEVERYKU NAMAS

593 North Gay Street 4-tos durys nū Alsquith Street.

BALTIMORE M. D.

Specijalliskas pardavimas kiekvieną Panedėį.

JOSEPH MILLER.

Geras kreuczius, jis prijima užsisteliuoti naujas
drapanas. kaip tai: surdotus, kelnes ir kamziolės.
appart to, jis ir senas drapanas subjauriotas pul-
kiai išvalo. Darbą atlieka labai greit ir pigiai.
Gyvena ant ulyczios 2-d Str. Mt. CARMEL Pa.

SALIUNINKAI!Imkite alų pas poną **CHR. SHMIDTA.**

Jo alus yra sveikas, czystas, o kas labiausia yra gerai,
kad kam tenka nors ir labiausiai išigerti, tai niekad
neskauda galvą, o ir pagirios ne kankina. O jaigu
kas nori tai ir į namus parsigabent gali gaut.

208 W. COAL. Str., SHENANDOAH, PA.

CHR. SHMIDT.**L. REFOVICH**

Užlaiko didelius ~~valgius~~ krantuve, visokios nau-
mados: FRAKU, PALAIDINIU, SU LIEMENAIŠ, O
IR BE SKVERNU. Taipgi KELINIU, BRUSLOTU,
OVERKOTU visokios mados ir labai gerai padaryti.

O reikia žinot kad pono REFOVICZIAUS seniausiai
uždeta Shenandorij. O ir skrybėlių visokio kalno

No. 10 ir 12 Main Str. SHENANDOAH, Pa.

NAUJOS GADYNES REDYSTEJ PARSIDUODA

- 1 Liet. Rasizai ir Rasizifikacija 25 c.
- 2 Ape senoves Lietuvos pylis " " " " 10 c.
- 3 Paveikslas D. K. Vytauto " " " " 15 c.
- 4 Bestiality of the Russian czardom toward Lith. 10 c.
- 5 Pranesimas „L. M. Draugystes“ ant 1891 m. 25 c.
- 6 Apszvieta uz 1892 ir 1893 meta " " " " \$ 3,00
- 7 Pajudinkame vyrai ziame! " " " " 25 c.
- 8 Etnologiskos smulkmenos " " " " 15 c.

Apert to galima ganti:

- 1 Istorijs Lietuvos Skirmuntis, 25 c
- 2 Iszganymas Vargdienio, 10 c.
- 3 Liet. Messijas, 10 c.
- 4 „Lietuviziskas Balsas“ (nu 1885 iki 1890 m.), nepilnas skaitilus numerij, \$ 9.
- 5 Dlevas, Dangus, Pragaras, 10 c
- 6 Kalendorius, 1893 m. (pilna aziu skaitymu), 10 c
- 7 Muzikelis, 10 c.
- 8 Jukamos dainos, 5 c.
- 9 Karves ir pienas, 15 c.
- 10 Grazi Dalnu, knigela, 10 c.
- 11 Sino Daukanto LIETUVOS ISTORIJA, 35 c.

TEMYKIT.

Dudu zine visiems, jog labai pigei parsidada sekancios knygos:

- 1 Pranesimas „L. M. Draugystes 1891 m. 15 centu. Ape senoves Lietuvos pylis 10 c. Paveikslas D. K. Vytauto 15 c. Bestiality of the Russian czardom toward Lith. 5 c. Apszvieta tik \$ 1 uz 13 Numaru.

Norinteje gauti minetu knygu, te kreipesi po tokiu adresu: J. NAUJUNAS No 234 N. West str. Shenandoah, Pa.

Skaitytojai „Naujos Gdynes“ te perka tavorus apagsintuse laikrasztij kromuse

The „Twentieth Century“, a weekly radical magazine published by the Humboldt Publishing Company, 19 Astor Place, New York, is the most thoughtful political journal that reaches our desk. If you are not afraid of new ideas and political progress write to the publishers for a sample copy. The „Twentieth Century“ is, as its name indicates, ahead of the times, and not alone points out the evils of existing conditions, but the remedies to be applied for their removal, and the elevation of the human race.

Darbininkas, norintis praszvesti savo prota ir isz-
telsinti savo pazvilgus dalykuse visummeninio gyvent-
mo, te iszsisraszo ir te skaito zemiaus pazymetus laik-
raszcius. Tie uzstovi interesus dirbancziju zmoniu ir
stengiasi platinti szviesa ir dorybe!

Darbiniku laikraszcziai.

1. Przedswit: Adr: Dawn 7 Beaumont Sq. Mile End Road London E. Menesinis, kasztuja ant metu 1 do
2. The People N. York 184 William str. nedelinis, ant metu 1 dol
3. N. Y. Volkzeitung N. Y. 184 William str. kasdieninis iszdav ant metu kasztuja 6 dol. nedelinis iszdav. (Wochenblatt) kasztuja, ant metu 1-50 c.
- 4 Freiheit N. Y. 107 William str ant metu — 2 dol.
- 5 Neue Zeit N. Stuttgart. Furth bach Str. 12. prekia 3 m 15 fen 3 men
- 6 Vorwaerts N. Y. 64 E. 4-th Str.
- 7 Gazeta Robotnicza. Berlin Andreas — Strasse. 76 a Germany.
- 8 Free Russia N. Y. 51 Tribune Buil- ant metu 1 dol.
- 9 The Coming Nation Greensburg — Indiana, ned, kasztuja ant metu 50 c
- 10 Commonwealth N. Y. 28 Laf Robotn. cz Chicago 21 Fry Str.

DR. E. D. LONGAERE V. S. V. D. VETERINARISZKAS KIRURGAS IR DANTISTAS

Asz gydau arklius karves, ir szunis sergan ezius visokioms ligoms. Taipgi ir ligoms sergan ezius ant dantu gydau.

Atstikus ligai galite ar vidurnaktije ar diena mane pavadinti, asz kaznoi valandai gatavas busiu.

Offisas 119 N. Jardin street
SHENANDOAH P.A.

-15-

DR. J. SLIUPAS.

Gydo talpgi ligonius isz tolimos per gramatas, jeigu kas
prisiuncia 1 dol. uz konsultacija.

gyvena po No 2029 Penna. ave, PITTSBURGH, Pa.

DR. J. GOODMAN.

isz Dzeffersono Mediciniszko Kollegijos

Daktaras ir Chirurgas.

Offisas ant Mt. Carmel Ave. skersai otello:

„Mt. Carmel. House“

Specijaliskai Chirurgija.

Rodos angliszkoj, vokiszkoj, ir lenkiszkoj kalbose.

DR. W. J. SIEMENOVICZ.

144. S. Franklin, Str.

Shamokin Pa.

Gydo specijaliskai kroniskas (senas) ligas. Szneka
lenkiszka, maskoliskai, vokiszka, angliszka.

E. DEULL.

Parduda DZIEGORELIUS, LENCUGELIUS,
ZIEDUS, SAGUTES i marszkinius ir muzykes instru-
mentus. Taiso sugedusius dziegorelius. Beje, parduda
ir didelius dziegories.

288 S. MAIN STREET,

SHENANDOAH, Pa.

Parsiduda Stalai, Kresas, Kamodos, Lovos, Zerkolai
ir visi kiti reikalingi daigai del kambariu.

Talpgi parduda GRABUS del numireliu. Pas savo
sitora turi ir stalerna, kurioje atlieka staloriskaz darba
ir viska parduda pigiai.

Mt. CARMEL Pa.

N. Oak Str.

RICHARD IRVIN.

— SALIUNAS —**PAULIUKONIO.**

Turi visokių puikių gerimų:
ARIELKA, ARAKS, MIDUS, VINAS IR ALUS IR
Ten žmogus užėjis visad buna prijem-
tas dorei.

N, 36. E. Center Shenandoah, Pa.

Tekilai Mainerių Irankiai Mainerių Maszinos
Pielyczios, Stiklai, Kvarbos, Aliejus
ir visokie geležiniai Tavorai
randasi pas

S. E. BERGSTRESSER'.
MT. CARMEL PA. N. OAK STR.

Receptus savo neszkite del sudarymo gydiliu

KIRLINO APTIEKA N. 6. S. MAIN ULYCZIA.

Gydlies visokias atelkite pirkti pas mane! Kirlin'o
Aptieka. Pas mane gausite visokias lekarstvas nebran-
giai, o szviezias ir geriausias.

KIRLIN'S DRUG STORE.

Fergusono Hotello, namuse N. 6 S. Main ulyczia
Shenandoah Pa.

Lietuviai perka czion geriausius
tavorus uz pigiausias prekas.

C. WM. BECKER ir SUNUS

parduda baczkomis ir stiklais, vyna ir
likierius.

409 W. Pratt ul. tarpe Eutaw ir Pacca ul.

BALTIMORE MD.

J. OBELSKY

Pulki KRAUTUVE visokių MARSZKINIŲ: szventa-
dieniu, prosoty baltu, margu, rankogaliu, kalneriu ir t. t.

Telppat visokių DARBINIŲ drabuziu uz pigiausia
preke. SKRYBELIU visokio kaino, abrusu, szventadie-
niu kelniu ir darbinu visokio kaino del pasiredimo uz
pigiausia PREKE

Eikite vyrai pas OBELSKY
SHENANDOAH 23. W. Centre str.

A. LASTAUCKO

Lietuviszkas saliuinas.

Arielka, skausus alutis, araka vinas, ir saldus midutis
Telposgi ir kitoki to, ra ir gi geri gerimai, ir cigara
kvepenziu duneliu,

315 E. Centr str. Shenandoah Pa.

ginoe tik temykite!

Mrs. MARY F. SCHMIDT

Prilanko visokių kvietku kaip tai: rausvų, szviesmėlinių baltų, žalių, raudonų, geltonų, mėlynų ir sziaip-visokio gatunko ir visalp visokiose formose iszdarytos pagal madą ir labai puikiai.

Taipgi pardūda del veselyjų visokias kvietkas ir bukietus ir valnikus, o ir del szermenų prilanko visokių kvietkų.

PONE SHMIDT turi ir geležinį sztorą, kur galima pirkt visokių geležinių daigtų. Užtat-gi jelgu kas ko reikalaujat: eikit po szilum adresus, o pigiai pirksit

107 N. Jardin Str.

SHENANDOAH Pa.

R. H. MORGAN.

Siuva del draugyszių SIUTUS, KEPURES, KARUNAS, KUKARDAS, JUOSTAS, ir sziaip visokius reikalingus daigtus del draugyszių ir padaro darba labai puikel ir gerai

Telp-gi turi ir krautuve visokių bovyjimosi daigtų,

Dėlto visus užpraszo ponas R. H.

MORGAN atsilankyt pas ji.

No 9 W. CENTRE Str.

SHENANDOAH, Pa.

STEUER ir ROSENTHAL

ADVOKATAI ir JURISKONSULTAI

Su įpatingą atyda veda syetimžemėczlių provas. kalba: LENKISZKAI, LIETUVISZKAI, MASKOLISZKAI, VOKISZKAI, FRANCUZISZKAI.

OFFISAI atidaryti nū pusės devynių isz ryto iki pusel deszimtos vakaro ir szventomis dienomis nū devynių ryto iki penkių po pietų.

Adresai offisų: PARK ROW WORLD BUILDING, numeris 109 ir 333 GRAND NEW YORK N. Y. (STREET.

Dėlto kad kas turite kokias provas, tai eikite pas mīnėtus advokatus, jie geriausiai veda provas.

PUIKUS PHOTOGRAPHAS

RICHARD DABB

Puikiausiai į visą aplinkybę nufotografoja pikezierius. Jis nutraukia didelius, mžus pikezierius, o teipgi ir numirėlių nuima fotografijas labai puikiai.

14 N. White Str.

Shenandoah, Pa.

W. PASEVICZE.

LIETUVISZKAS KROMAS

Drapanu, — Skrybelių

Marszkinių — dzlegorelių, muzikos instrumentų ir kitų smulkmenų.

No. 20 S. Oak Str.

Mt. Carmel Pa.

Daktaras Lenkiszkas, Maskoliszkas,

D-ras HOCHLERNERIS

Shenadorij

112 S. Jardin ul.

Netoli lietuviszkos bažnyczlos. Įpatinga dabone

ilgose vaikų ir ant karto aperacijos

dynos: 8 — 9; 12 — 2; 6 — 7.30 vakare.

MT CARMEL LUMBER CO.

(Arti Lehigh Valley Dypo).

(Dasizinet eikit pas p. DOMINIKA OATS.)

LENTU PREKIKAS

PARDŪDA PO DAUG IR PO MAŽAI.

Turim didele krautuve Shenandoryj ir Mt Carmelyj

Mes perkam daugybes visokių medžių, dėlto mes

pardūdam pigiau negu visi kiti lentų prekikai.

Reikalaujant LENTŲ ir kitokių reikalingų daigtų del namų, galite gaut pas mus visokio medžio, kaip tai:

PUSZINIŲ, ARŽUOLINIŲ, BUKINIŲ ir KYPA RYSO MEDŽIŲ, visokio dydumo.

Taipgi galima gaut pigiai gatavų daigtų: DURŲ, LANGINČIŲ, LANGAMS REMŲ, SKINDELIŲ IR SZIAIP VISOKIŲ DAIGTŲ DEL BUDINKŲ,

Ir visokių padallinių visalp iszpjaustytų pardūda

Valdytojas pkekystės yra

Ponas JOHN J. O'HEARN.